

DE SOCIAL RETURN ON INVESTMENT VAN WANDELGROEPEN IN WEST-ACHTERHOEK

In de West-Achterhoek streven gemeenten naar gelukkige en gezonde inwoners met regie over hun eigen leven. Wandelen is een laagdrempelige manier om bij te dragen aan de positieve gezondheid van inwoners. Deze studie bepaalt de Social Return On Investment van twee soorten wandelgroepen om de strategische besluitvorming over beweegprogramma's in de West-Achterhoek te verbeteren. Het doel is om te begrijpen welke programma's de grootste impact hebben.

INTRODUCTIE

Een fysiek actieve leefstijl is cruciaal voor een gezond leven. Het vermindert het risico op ziekten, zoals hartaandoeningen, diabetes, kanker en obesitas. Lichaamsbeweging verhoogt ook de weerstand tegen infectieziekten en vermindert negatieve gevolgen bij infectie. Wandelen heeft ook positieve effecten op de mentale gezondheid en biedt diverse maatschappelijke voordelen zoals een grotere sociale betrokkenheid en economische voordelen. Wandelen vereist geen materialen en is niet blessuregevoelig. Het vermindert ook het autogebruik, vermindert de geluidsoverlast en is goed voor het milieu. Deelnemen aan georganiseerde wandelgroepen verbetert het welzijn, bevordert sociale banden en de sociale cohesie in gemeenschappen. Wandelgroepen kunnen worden geleid door professionele coaches of door vrijwilligers.

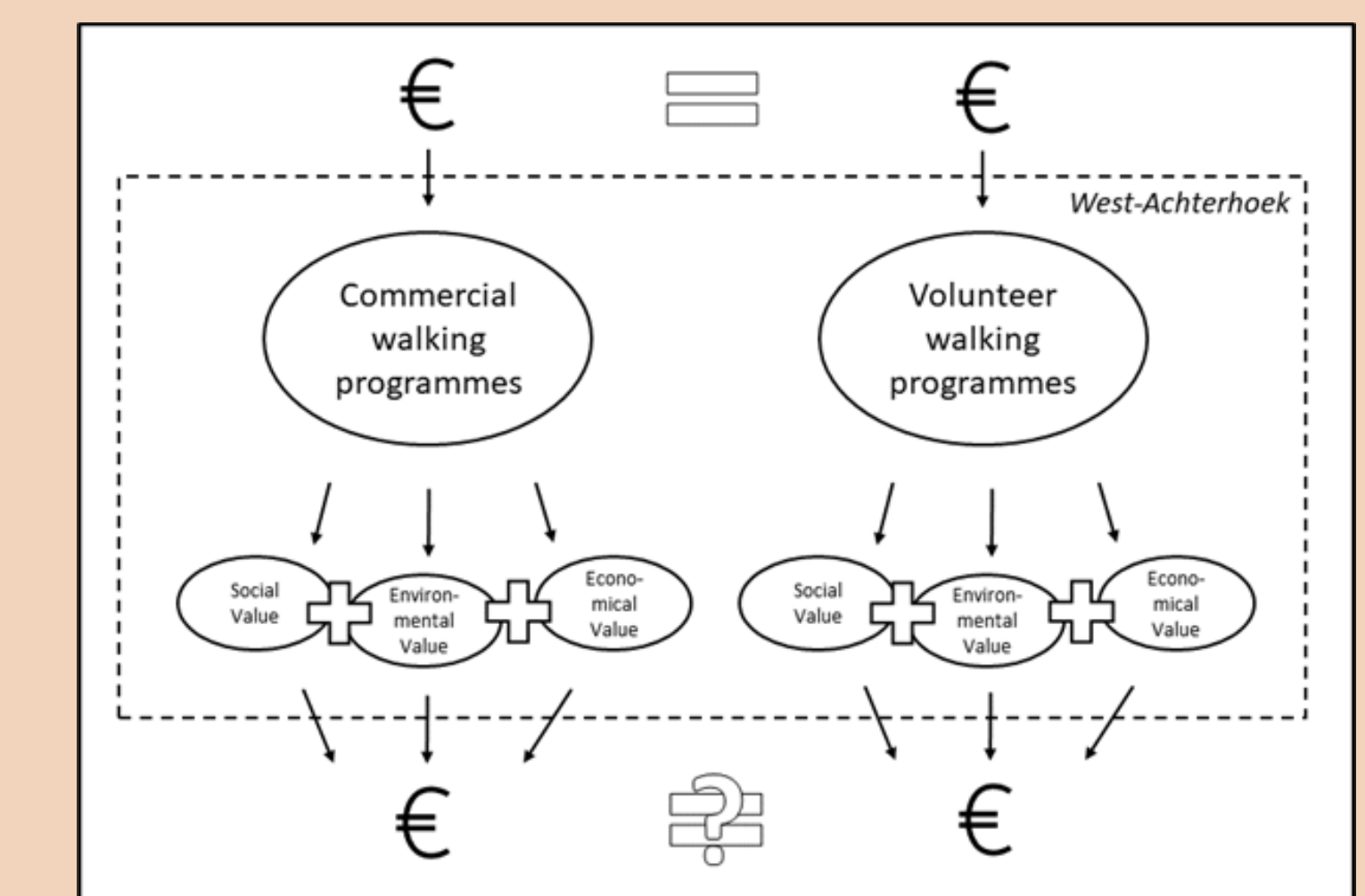
De sociale waarde die door een programma wordt gecreëerd, kan worden bepaald met behulp van de Social Return On Investment (SROI)-methode. SROI houdt rekening met sociale, economische en ecologische voordelen, waardoor een uitgebreide bepaling van waarde mogelijk is. Door de waarde in geld uit te drukken, kan een ratio worden berekend. Verschillende studies hebben de SROI van wandelprogramma's beoordeeld. De resultaten gaven een positieve SROI aan, variërend van 4,32 tot 8,21 valuta-eenheden voor elke geïnvesteerde eenheid. Tot de opbrengsten behoorden verbeterde gezondheidsresultaten, verbeterde sociale banden en lagere kosten voor gezondheidszorg.

DOEL

Het doel van het onderzoek is het meten en vergelijken van de sociale waarde die wordt gegenereerd door investeringen in commerciële en vrijwillige wandelgroepen in de West-Achterhoek. Dit leidt tot de onderzoeksvraag: "Wat is de SROI van commerciële en vrijwillige wandelgroepen in de West-Achterhoek?".

CONCEPTUEEL KADER

Commerciële en vrijwillige wandelgroepen in de West-Achterhoek kunnen verschillende hoeveelheden sociale, economische en ecologische waarde genereren bij eenzelfde financiële investering. Begrijpen of de gegenereerde waarde varieert tussen deze programmatypen is cruciaal, omdat dit wijst op mogelijke verschillen in hun kosteneffectiviteit.

METHODE

Om het maatschappelijk rendement van de twee soorten wandelgroepen in de West-Achterhoek te bepalen volgde dit onderzoek de methode die wordt beschreven in 'The Updated Guide to Social Return On Investment'. Deze methode bestaat uit de volgende zes stappen: belanghebbenden identificeren, input en output bepalen, uitkomsten identificeren en moneteriseren, impact vaststellen, SROI-ratio berekenen en rapporteren.

Stakeholders worden geïdentificeerd door analyse van verslagen van leernetwerken over wandelen binnen de gemeenten in de West-Achterhoek. Input van de wandelgroepen wordt bepaald door interviews met huidige wandelprogramma-coaches (n=4). Antwoorden op een vragenlijst, ingevuld door deelnemers in wandelgroepen in de West-Achterhoek, zijn gebruikt om de output en uitkomsten te bepalen (n=172). Interviews met huidige deelnemers (n=8) aan het wandelprogramma in de West-Achterhoek hebben geholpen om deze uitkomsten verder te onderzoeken. Bestaande literatuur droeg bij aan de analyse van de uitkomsten en de effectbeoordeling. De resultaten zijn gedocumenteerd in een onderzoeksrapport en worden gedeeld met belanghebbenden in leernetwerken binnen de West-Achterhoek.

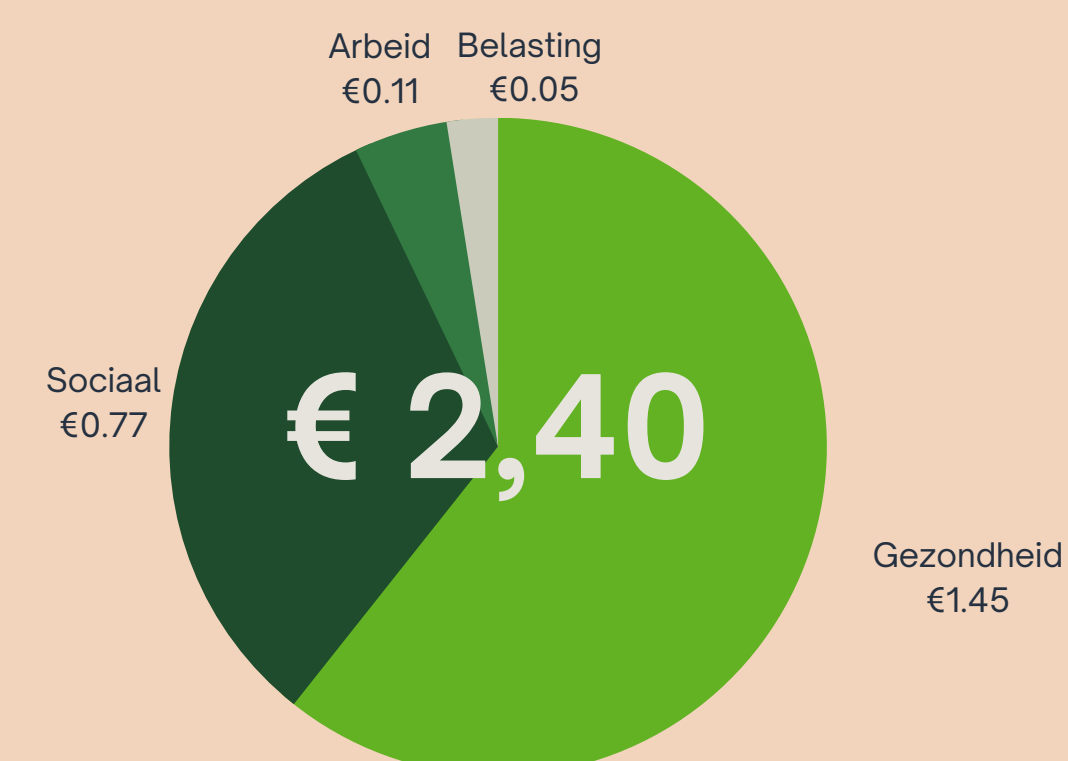
RESULTATEN

- Met name vrouwen (83%) doen mee aan de wandelgroepen.
- Deelnemers aan commerciële wandelgroepen zijn jonger dan deelnemers aan vrijwillige wandelgroepen (63 vs. 68 jaar)
- Er werden geen significante verschillen in opleidingsniveau of leefsituatie gevonden tussen de deelnemers van beide typen wandelgroepen.
- Het wandelen in de wandelgroepen draagt bij aan het behalen van de beweegrichtlijnen. Voor deelnemers aan commerciële wandelgroepen draagt dit gemiddeld 24 minuten bij, voor deelnemers aan vrijwillige wandelgroepen is dit 25 minuten. Het verschil is niet significant. Voor het berekenen van deze resultaten is er gekeken naar het verschil in lichamelijke activiteit zonder en met wandelgroep en hoeveel dit verschil gemiddeld bijdroeg aan het behalen van de beweegrichtlijn.
- Deelnemers aan commerciële wandelgroepen hadden meer energie en voelden zich gezonder dan deelnemers aan vrijwillige wandelgroepen. De andere items op ervaren veranderingen lieten geen significante verschillen zien tussen beide typen, waaronder lichamelijke ongemakken, behoefte aan zorg, sociale contacten en mentale gezondheid.
- Voor een commerciële wandelgroep, opgezet met 21 deelnemers, is de jaarlijkse input € 9.426,78, dit genereert naar verwachting € 22.604,96 aan sociale waarde. Voor een vrijwillige wandelgroep, opgezet met 50 deelnemers is de totale jaarlijkse input € 6.011,88, wat naar verwachting € 26.375,11 aan sociale waarde genereert.

	Commerciële (N=109)		Vrijwillig (N=34)	
Gender	N	%	N	%
Man	19	17	5	15
Vrouw	90	83	29	85
Leeftijdsklasse	N	%	N	%
30-50	11	10	2	6
51-65	45	41	8	23
65+	53	49	24	71

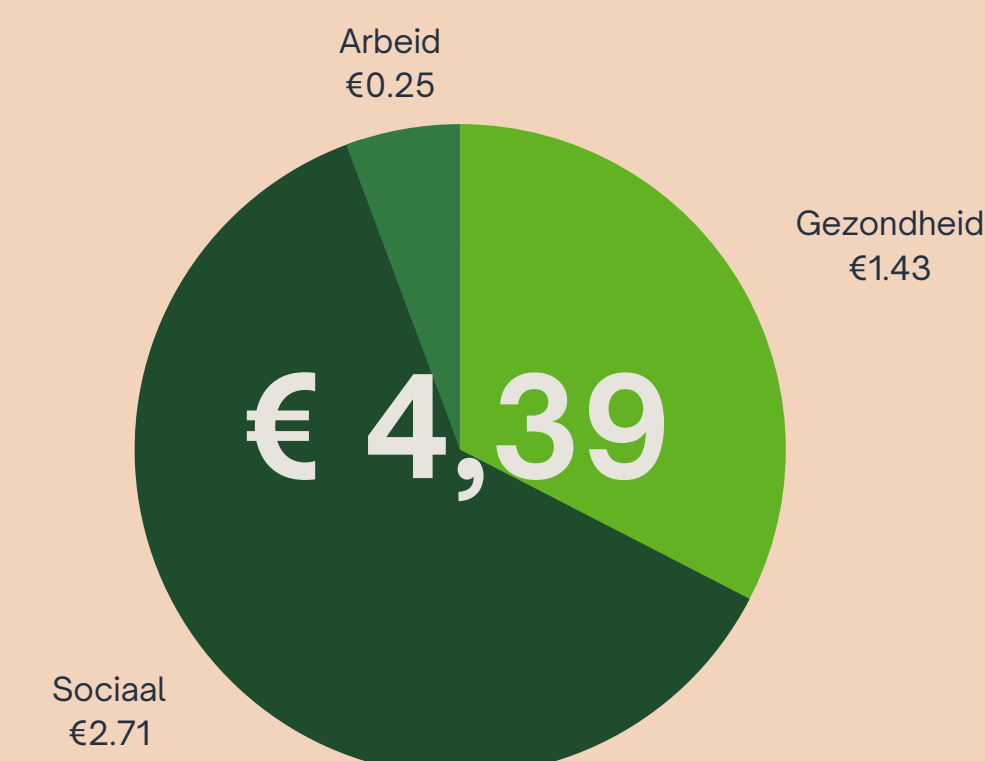
COMMERCIEEL

Een investering van € 1,00 genereert € 2,40 aan sociale waarde

VRIJWILLIG

Een investering van € 1,00 genereert € 4,39 aan sociale waarde

DISCUSSIE

Beide soorten wandelgroepen hebben een positieve SROI-ratio, maar vrijwillige wandelgroepen hebben een hogere SROI-ratio in vergelijking met commerciële wandelgroepen. Dit suggereert dat investeren in vrijwillige wandelgroepen het potentieel heeft om het meeste op te leveren. Echter, is het voordeel per deelnemer het grootst bij investering in commerciële wandelgroepen. Gezien de bewegingsarmoede in de West-Achterhoek, zou het behalen van maximale gezondheidsvoordelen per deelnemer door te investeren in commerciële wandelprogramma's prioriteit kunnen zijn. Echter, in situaties met beperkte financiële middelen zou investeren in vrijwillige wandelprogramma's het hoogste rendement bieden. Het verschil in deelnemerskenmerken tussen commerciële en vrijwillige wandelprogramma's benadrukt dat er geen one-size-fits-all aanpak is; individuele voorkeuren, behoeften en omstandigheden moeten worden overwogen, waardoor het aanbieden van diverse opties de betrokkenheid en voortgezette deelname kan vergroten.

De SROI-analyse in dit onderzoek heeft beperkingen door de gedeeltelijke afhankelijkheid van gegevens uit twee casestudy's, mogelijke overschatting van effecten door seizoensfactoren en het ontbreken van inflatie-indexen. Daarnaast vormen subjectiviteit, gebrek aan standaardisatie en complexiteit uitdagingen bij het waarborgen van validiteit en betrouwbaarheid in een SROI-studie.

CONCLUSIE

Wandelprogramma's in de West-Achterhoek bieden verschillende voordelen, waaronder verbeteringen in fysieke en mentale gezondheid, sociale cohesie en arbeidsproductiviteit. Vrijwillige wandelgroepen hebben een hogere SROI-ratio dan commerciële wandelgroepen. Het is echter belangrijk om te erkennen dat er geen universele oplossing bestaat die toepasbaar is op alle contexten.

COLOFON

Het project De Pas Erin, samen stappen zetten naar vitale en duurzame wandelinitiatieven in Achterhoekse wijken, wordt mede gefinancierd door ZonMw. Het is een project van GGD Noord- en Oost-Gelderland, de gemeenten Bronckhorst, Doetinchem, Montferland en Oude IJsselstreek, Kenniscentrum Sport & Bewegen, de Koninklijke Wandel Bond Nederland, Menzis en Wageningen Universiteit.

Auteurs:
Dennis Hubert en Annemien Haveman

Literatuur:
Gosselin V, Boccanfuso D, Laberge S. Social return on investment (SROI) method to evaluate physical activity and sport interventions: a systematic review. J Behav Nutr Phys Act. 2020 Feb 27; 17(1):26.
Nicholls J, Lawlor E, Neitzert E, Goodspeed T, Cupitt S. A guide to Social Return on Investment: The SROI network. Act for Val. 2012.
Warburton DER, Bredin SSD. Health benefits of physical activity: a systematic review of current systematic reviews. Curr Opin Cardiol. 2017 Sep;32(5):541-556.